

GLASILO TOVARNE SANITETNEGA MATERIALA - DOMŽALE

V čem izboljšati samoupravni sistem

XV. ustavni amandma daje večje pristojnosti gospodarskim organizacijam, da same uredijo svoje samoupravne organe po svojih potrebah. Po dosedanjih zakonskih predpisih so bili določeni — predpisani samoupravni organi in sicer:

delavski svet
upravni odbor in
direktor gospodarske organizac.

Po novih zakonskih predpisih pa je obvezen samoupravni organ v gospodarskih podjetjih samo delavski svet.

Vso nadaljno organizacijo, vlogo ter ureditev pristojnosti samoupravnih organov pa zakonodajalec prepušča samim gospodarskim organizacijam.

V vseh gospodarskih organizacijah so v tem času zelo žive diskusije in konfrontacije s temo, kakšna naj bi bila bodoča samoupravna ureditev v podjetju, koliko delovnih enot, odborov, komisij itd., naj se formira njihovo število članov ter katere pristojnosti naj imajo delavski svet, delovne enote, odbori, komisije itd. Casa ni več veliko. Do konca tega leta mora vse to biti sprejeto, v kolikor se bodo podjetja odločila na katerokoli spremembo samoupravne organizacije. Z vsemi spremembami samoupravne organizacije ali samoupravnih organov se bo moral tozadevno spremeniti tudi statut gospodarske organizacije.

Poglejmo malo bližje kako vse to poteka v našem podjetju, gledano iz moje osebne ocené in analize. Že v naprej pa prosim vse člane komisij, ki so zadolženi od CDS-a in političnih organizacij našega podjetja za pripravo predlogov za novo organizacijo samoupravnih organov, da mi oprostijo, ker mislim pisati le o tem, kar sem do sedaj imel priložnost slišati in izvedeti od tovarišev članov komisije. Sem pa globoko prepričan, da je bilo dosedanje delo obeh komisij zelo plodno in pozitivno.

Smatram, da je organizacija samoupravnih organov in spremembe te v sedanji stopnji razvoja in dela našega podjetja tako važna, da

bi se v to moral zamisliti vsak član kolektiva. Od pravilnosti, smotrnosti in učinkovitosti organizacije samoupravnih organov bo v bistveni meri odvisen uspeh in nadaljni razvoj podjetja. Katere samoupravne organe imamo sedaj v podjetju nam je vsem dobro poznano, delo in rezultati dela prav tako. Nihče ne more zanikati dejstva, da so ravno samoupravni organi s svojimi razumnimi odločitvami, predlogi in pripombami tudi bistveno pripomogli, da se je naše podjetje iz leta v leto razvijalo, večalo in da smo na to kar danes imamo lahko samo še ponosni. Smatram, da njihovemu delu in samoupravni organizaciji lahko izrečemo vso pohvalo in priznanje. Če pa naše samoupravljanje le ni bilo tako kakor bi moralo biti, ni primerno, da ga primerjamo z »razlito juho«, kakor je nekdo o tem že pisal v TOSAMI, pač pa so na to slabost vplivali v precejšnji meri subjektivni faktorji in slabost odgovornih strokovnih ljudi. Ne bi bil objektivni če ne bi priznal, da sedanja organizacija samoupravnih organov že prehiteva hitri tempo novega modernejšega časa, ki terja od nas hitre in konstruktivne poslovne odločitve. Zato pa morajo biti samoupravni organi v podjetju organizirani, da ne bodo zavirali nadaljnega ekonomskega in tehnološkega razvoja podjetja, ampak, da bodo tudi v novih pogojih dela tista gonilna sila, ki bodo v svojih mejah pristojnosti odločali o bistvenih vprašanih nadaljnega razvoja in perspektivi podjetja ter reševali ostala važna vprašanja življenja, dela in odnosov med sodelavci v podjetju.

Če sedaj na kratko povzamem misli o naši bodoči organizaciji samoupravnih organov, bi predlagal sledeče:

1. Samoupravna organizacija in samoupravni organi naj se spremenijo samo v toliko in na tistih področjih dela, kjer jih je že prehitel čas našega dinamičnega nadaljnega razvoja.
2. Samoupravna organizacija naj bi

v bistvu ostala neizpremenjena CDS, DE, UO in nujno potrebne komisije (imenujem dosedanje nazive, lahko se pa nazivi spremenijo). Izvršilne pristojnosti pa bi se morale bistveno spremeniti od dosedanjih vsled hitrejših in elastičnih odločitev.

— CDS naj bi v bodoče reševal in odločal o bistvenih vprašanih tekočega dela o poslovni politiki, o večjih investicijah in perspektivnem razvoju podjetja in ostalih važnih vprašanih življenja in dela v podjetju.

Vsa drugorazredna vprašanja naj bi prepustil ostalim izvršilnim organom samoupravljanja.

— DE naj bi imele čim več pristojnosti za reševanje in odločanje na njihovem področju dela. Do sedaj so imeli delavski sveti delovnih enot vse pre malo pristojnosti za samostojno odločanje, predvsem pa so imeli pre malo materialne zainteresiranosti. Ne morem si misliti in ne razumem tiste tovariše v podjetju, ki se trudijo, da bi odpravili delavske svete delovnih enot, saj je to vendar osnova samoupravljanja. Ne smemo delati prepadov tam kjer ni potrebno, moramo poslušati pripombe in predloge od dejanskih proizvajalcev.

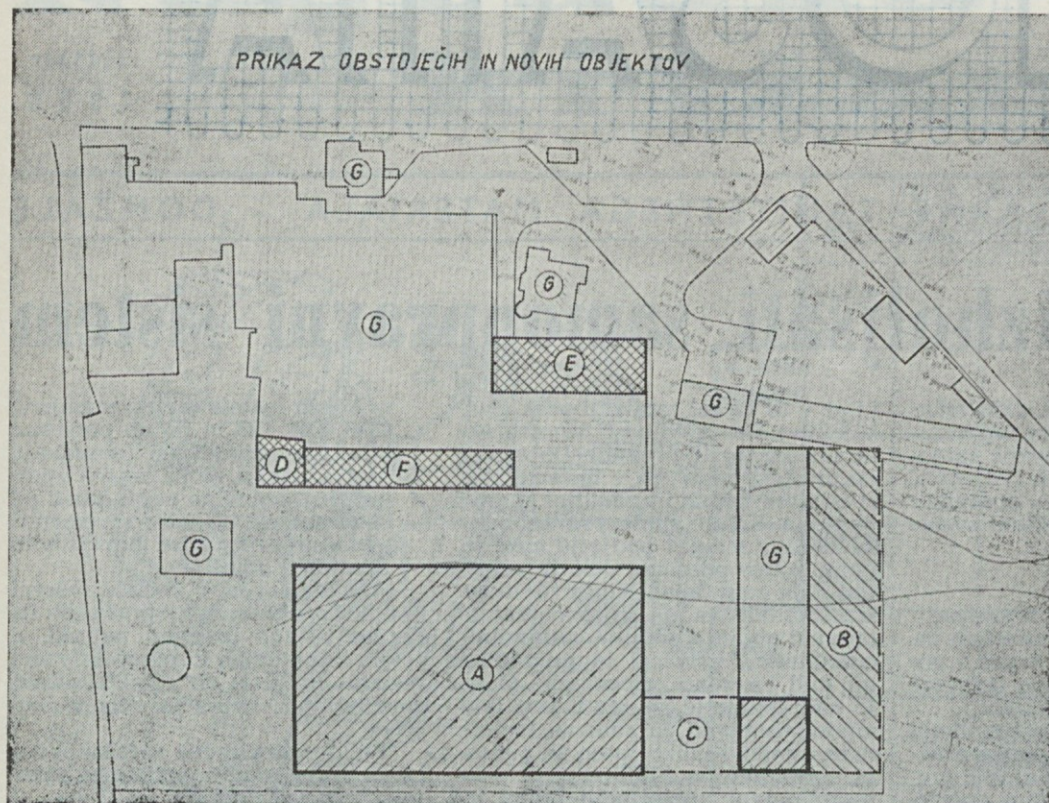
— UO ali izvršilni odbor, kakor se ga sedaj želi imenovati, pa naj bi bil strokovno na višini, tudi številčno večji, kajti ta naj bi bil nosilec novega dinamičnega dela s široko pristojnostjo odločanja in odgovornosti.

— Formirali naj bi potrebno število komisij, ki bi bile v pomoč izvršilnim organom pri pripravi gradiva in predlogov za reševanje raznih problemov iz njihovega delokroga. Komisije naj bi bile stalne in občasne.

3. Direktor podjetja pa naj bi bil najodgovornejši individualni izvršilni organ v podjetju s širokimi izvršilnimi pooblastili.

4. V kolikor bi se odločili za bistvene spremembe v našem samoupravnem sistemu bi bilo po mojem zelo riskirano.

INVESTICIJE V LETU 69-70

- A Mikalnica in čistil.
- B Skladišče surovin
- C Nadstrešnica
- D Trafo postaja
- E Skladišče gotovih izdelkov
- F Priročno skladišče bombaža in kemikalij, garderobe
- G Obstojči objekti

Za leto 1969 je CDS podjetja sprejel sklep o investicijah v višini ca 5 milij. N din. V tem kratkem sestavku želim obdelati predvsem gradbena dela, tako, da bi dobili okvirno sliko kakšni objekti so predvideni in kako potekajo dela.

Spomladi smo začeli z gradnjo objektov D, E, F (glej skico). Objekt E, ki bo služil v prvi fazi predvsem kot skladišče gotovih izdelkov je že zgrajen in služi namenu. Objekt D in F sta v končni fazi. V objektu F je predvidena čistilnica bombaža, priročno skladišče kemikalij ter garderobe in sanitarije. Posebno pereče je bilo do sedaj skladišče kemikalij, praktično istega nismo imeli in so bile iste izpostavljene atmosferskim nepravilnostim, tudi prostor je bil večer problem. Zahteva inspekcijske službe, ki ima občasne preglede tovarne in pogojev v katerih se dela, je bila, da to uredimo in mislimo, da bo z novim objektom ta problem rešen.

Za potrebnost zgraditve garderob in sanitarij mislim, da ni potrebno razlage, in upam, da pridejo tudi ostali oddelki na vrsto v nadaljnjih fazah naše izgradnje.

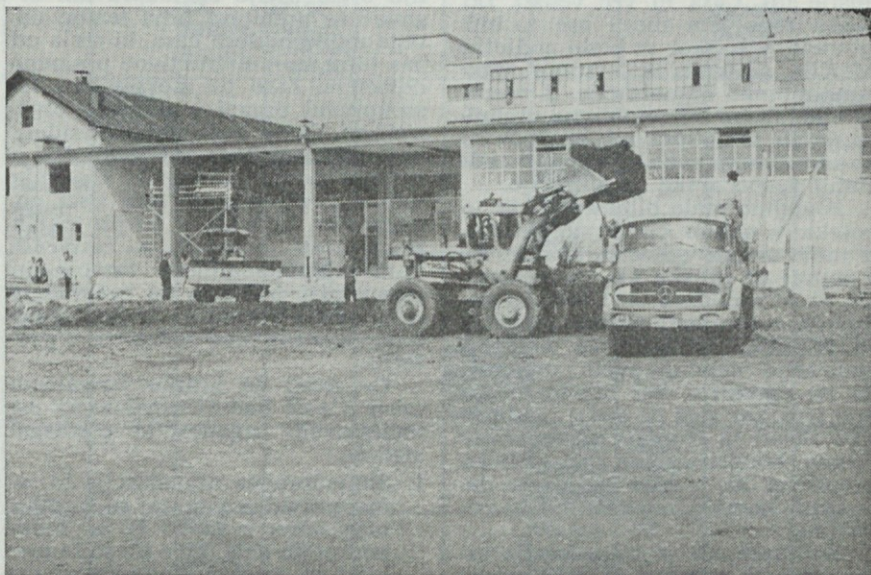
V objektu D je predvidena trafo postaja. S povečanimi kapacitetami kakor tudi objekti se nam tudi povečuje poraba el. energije. V ta namen je zgrajena nova trafo postaja z močjo 2 x 630 KVA.

V septembru se je začela druga faza izgradnje, to je izgradnja Mikalnice in čistilnice, z vsemi pritliklinami (glej skico).

Za gradnjo mikalnice in čistilnice smo se odločili predvsem zaradi slabih delovnih pogojev v sedanjih prostorih, predvsem nam dela teža-

ve prašnost. Pri zadnjih analizah, ki jih je opravil Zavod za tehnično in zdravstveno varnost v Ljubljani je ugotovljeno, da prašnost presega maksimum, ki je še dovoljen za obratovanje.

Objekt mikalnica in čistilnica ob-
(Nadaljevanje na 3. strani)

Izkop zemlje za nov objekt

Spremembe samoupravnega sistema v podjetju

Na sestanku OOKZ, ki je bil dne 11. 9. 1969, smo razpravljali o spremembah samoupravnega sistema v našem podjetju. DS podjetja je imenoval komisijo za spremembe samoupravnega sistema. Član te komisije je poročal, da pripravlja novo strukturo pristojnosti in volilni postopek tega sistema.

XV. oziroma XIII. amandma republiške ustave prepušča urejanje samoupravnih organov kolektivom, razen DS podjetja, ki je že določen z zakonom. S temi amandmaji ni mišljeno, da bi naredili revolucijo v samoupravnem sistemu, obratno, treba je določene slabosti odpraviti in jih nadomestiti z boljšimi, bolj elastičnimi, tako da bo sleherni član kolektiva vključen v samoupravno dogovarjanje. Razprave in mišljenja so različna. Kaj odpraviti in kaj ne? Nekateri so mnenja, da je UO preživel ter zastarel, da je treba najti nove oblike in vsebino.

Največ dilem je glede komisij in svetov delovnih enot. Problem je v tem, če imamo komisije in odbore pri DS in to deset ali več, se pristojnosti DE zožijo in bi bile le formalnost. Nekateri se navdušujejo za sistem »SAVA« ali »MEBLO«, samo vprašanje je, če bi se ta sistem uveljavil v našem podjetju, ker ima svoje specifičnosti (večje gospodarstva, število zaposlenih itd.).

Pri velikem številu odborov in komisij nastane vrsta vprašanj npr.: že danes ugotavljamo, da je preveč sestankarstva, pri čemer trpi proizvodnja. Morda čisto subjektivni primer: tisti, ki so vezani na normo težko obiskujejo sestanke med delovnim časom, ker so prikražani pri osebnem dohodku. Mogoče bi bilo v tem primeru bolje, da bi se sestanki vršili izven delovnega časa. Sedanje komisije pri DS niso bile aktivne (razen komisije za družbeni standard). Vzrokov za to je več: nepravna struktura, niso imele pristojnosti odločanja itd. Največ kritike je bilo za komisijo za nagrajevanje, ker ni posegla v celoto podjetja, temveč se je ukvar-

jala z nekaterimi problemi v režiji.

Pri ustanavljanju svetov DE so bili pomisleki ali bodo zaživel ali ne. Izkazalo pa se je pozitivno in lahko trdimo, da so bili potrebni, ker držijo vez s posameznimi oddelki. Svete DE bi bilo treba še bolj razviti in jim dati še več pristojnosti v odločanju v delokrogu svoje enote. Nastaja vprašanje v katero smer naj se razvije samoupravljanje; v komisije in odbore, ki so centralni in naj bi imeli pristojnosti za posamezna odločanja ali v svete delovnih enot.

V sistemu samoupravljanja je važen faktor informiranje kolektiva v vseh primerih, kateri so pomembni za kolektiv, posebno pa o odločitvah samoupravnih organov. To je bilo sedaj pomanjkljivo, ker kolektiv ni bil obveščen ali pa zelo pozno. Treba bi bilo vsako važno odločitev natisniti v informator, katerega naj bi dobil vsak član kolektiva. Tako bi bili člani hitro in dobro obveščeni o najbolj aktualnih dogajanjih v kolektivu.

K. F.

Kulturni in zgodovinski dnevi

Pred konferenco ministrov za zunanje zadeve ZDA, ZSSR in Velike Britanije v Moskvi je 2. oktobra 1943. generalni sekretar KPJ Tito poslal vladi ZSSR depešo, v kateri pravi, da narodno osvobodilna borba ne priznava ne jugoslovanske vlade ne kralja in da so zakonita vlada le ljudski odbori pod vodstvom AVNOJ-a.

V Dolnji Lendavi je 5. oktobra 1934. začel izhajati časopis »Ljudska pravica«, ilegalno glasilo KPJ v Sloveniji. Ta časopis je izhajal do 1. septembra 1935.

V Ljubljani je pod enakim imenom izhajalo od 24. oktobra 1935. do 6. marca 1936 leta legalno partijsko glasilo v 5.000 izvodih.

V Dubravi (na periferiji Zagreba) je bila od 19. do 23. oktobra 1940 peta državna konferenca KPJ. 20. oktobra 1936. leta je začel izhajati legalni napredni časopis »Žena danes«, ki je imel pomembno vlogo pri zbiranju in aktiviranju žensk v naprednem gibanju.

V Kragujevcu so Nemci in nedičevci 21. oktobra 1941 ustrelili okoli 7.000 ljudi od 16 do 60 let starosti.

Na isti dan tri leta pozneje, to je 21. oktobra 1944 so po šesturnem boju enote NOVJ in Rdeče armade osvobodile Kragujevac.

27. oktobra 1944 je v osvobojeni Beograd prispel Tito in na Banjici pregledal delo enot NOVJ, ki so sodelovale pri osvoboditvi Beograda.

2. oktobra 1939 je bilo konec poljskega odpora nemškimi agresorjem.

28. oktobra 1940 je Italija napadla Grčijo.

V vasi Podreča na Sorškem polju se je 27. oktobra 1835 rodil slovenski pesnik Simon Jenko, ki je pisal predvsem v ljudskem slogu. Umrli je 18. oktobra 1869. leta v Kranju.

Močne nemške sile so 28. oktobra 1941 na Golčaju napadle počivačo Radomeljsko četo, ki je čakala na zvezo s Štajersko. Četa je bi-

la izdana in je takrat padlo deset partizanov. Le štirje so ostali živi, med njimi tudi komandant Kamniškega bataljona dr. Marjan Dermastja.

V vasi Kokošnje so 26 oktobra 1944 zaradi izdaje domobranci napadli bunker, v katerem je bilo skladišče domžalske gospodarske komisije, ga požgali in ubili tri partizane.

Tone Dolenc

12. oktobra 1492 je Krištof Kolumb odkril Ameriko. Njegov namen je bil, da najde za portugalskega kralja zapadno morsko pot do bogate Indije, kajti pot okrog Afrike so držali v svojih rokah Angleži. Prepričan je bil, da je prišel do Indije, ko je pristal na sedanjih Bahamskih otokih in je tudi tamkajšnje prebivalce zato imenoval — Indijance.

15. oktobra 1844 se je rodil v Vrtnem pod Krnom »goriški slavček«, pesnik Simon Gregorčič. V svoji pesmi »Soči«, je s še nepojasnjenim preroškim čutom napovedal krvavo klanje med Avstroogrsko in Italijo v prvi svetovni vojni.

20. oktobra 1541 je izdal cesar Ferdinand ukaz, da naj se po vseh cerkvah opoldne zvoni za odstranitev turške nevarnosti. To opoldansko zvonjenje se je ohranilo do danes.

(Nadaljevanje z 2. strani)

sega cca 3.799 m² površine. Objekt je predviden tako, da bodo poleg proizvodne hale še vsi stranski prostori, ki so nujno potrebni za obratovanje. Vsi prostori bodo klimatizirani. Posebne naprave pa bodo služile za čiščenje zraka.

Predračunska vrednost gradbenih in obrtniških del cca 4 milj. Klima naprave in čiščenje zraka cca 0,6 milj.

Začetek del v septembru 1969.

Zaključek del junij 1970.

Izvajalec GP Obnova Ljubljana.

Janez Babnik

(Nadaljevanje s 1. strani)

Doslej nam še ni znano in si je tudi težko zamisliti kako uspešen oziroma neuspešen bi bil novi samoupravni mehanizem. Ni pa slabo, da se tudi o ostalih predlogih pogovarimo, kajti vsak predlog ima v smislu tudi nekaj pozitivnega.

Napisal sem svoje mnenje z željo, da bi tudi ostali sodelavci pripomogli s svojimi predlogi in pripombami izbrati najustreznejši samoupravni sistem. S. Bajec, oec.

Naš razgovor

Pogovarjala sva se predvsem o komercialnih poslih. Na tem področju dela ona že deset let. Tako dolgi delovni staž v prodajnem oddelku komercialnega sektorja nam je lahko zadostna garancija, da probleme tega področja dela dobro pozna in jih tudi obvlada. Kaj vse mi je v svojem spretne komercialnem jeziku povedala, bom skušal v nekaj besedah opisati. Naj jo predstavim:

Tov. Ema Marčun, vodja prodaje. Po izobrazbeni strani ima uspešno končano srednjo ekonomsko šolo in tudi ustrezno diplomu iste ustanove.

Na prvo vprašanje.

»Kdaj ste zasedli to delovno mesto?« mi je odgovorila: »To delovno mesto sem zasedla pred deseti leti. Ves čas službovanja pa sem v komerciali. Po sprejemu v delovno razmerje sem bila pol leta zaposlena na delovnem mestu fakturista nato sem prišla na sedanji položaj. V mesecu avgustu je bilo deset let odkar delam v tej tovarni, je bil njen prvi odgovor.

Na drugo, mogoče nekoliko indiskretno vprašanje, »Ali ste morda v svoji dolgoletni praksi kdaj naleteli na pojav nelojalne konkurence?« mi tov. Ema ni odgovorila takoj pač pa se je nekoliko zamislila predno je pričela. »V današnjem času se tako ljudje kot tudi podjetja poslužujejo vseh mogočih načinov delovanja z namenom, da čim prej pridejo do zaželenega rezultata. Iz lastne prakse pa lahko rečem le to, da se poedina (konkurenčna) podjetja poslužujejo previsoke stopnje rabatov ali superrabatov. Vsak človek pa jemlje zaželeno artiklo tam kjer so cenejši. Zavedati se moramo tudi, da s kvaliteto, danes naših konkurentov ne presegamo več. Ne trdim, da smo mi s kvaliteto stagnirali, pač pa poudarjam, da nas dohitejajo drugi. Če sedaj naredimo kratek zaključek vidimo, da ob popolnoma enaki kvaliteti več prodaj tisti, ki kupcu nudi boljše plačilne pogoje«, je z jasnim in razločnim glasom komercialista zaključila svojo razlago o (ne) lojalni konkurenci tov. Marčun.

Na prašanje »Ali je na enake sanitetne artikle od različnih proizvajalcev povsod podana enaka marža?« »To je vsklajeno z zveznimi predpisi in enaki veljajo za celo federacijo« je bil njen hitri odgovor.

»V zadnjem času se skladišča gotovih izdelkov hitro polnijo — kaj je po vašem mišljenju vzrok temu?« »Vsi vemo, da so pri nas skladišča problem številka ena. Vemo pa tudi, da je proizvodnja iz dneva v dan večja. Prodajni aparat dela v isti ali vsaj podobni zasedbi kot pred nekaj leti. Zaloga v skladišču gotovih izdelkov mora biti. Njo pogojujejo

kupčeve zahteve. Najboljša zaloga bi bila štirinajstdnevna proizvodnja. Tu ne mislim samo na dva ali tri artikle pač pa na sortirano zalogo vseh naših proizvodov. Da bomo uspešni na trgu in da bomo lahko nemoteno proizvajali bomo morali biti na trgu konkurenčni tako v ceni kot tudi v kvaliteti. Da bomo pa to dosegli bomo morali predvsem znižati proizvodne stroške in se izogibati transporta po železnici. Vsak kupec želi dobiti kupljeno blago na dom ne pa na železniško postajo. Transport po železnici samo dviga stroške transporta,« so bile besede tov. Marčun, ki nadaljuje. »Naša prodajna politika je bila do sedaj usmerjena samo k grosistom. V kolikor se bo pa v prihodnosti pokazala zahteva, da to politiko usmeri-

Nekaj misli našega trgovskega potnika

Izhajanje našega glasila »TOSAMA« pozdravljamo posebno mi, uslužbenci v drugih republikah, ker tako mi vsaj nekoliko zvemo kaj se dogaja v našem podjetju.

Zelo stvaren članek tov. Bajca — vodje komercialnega oddelka me je vzpodbudil, da tudi jaz napišem nekaj vrstic.

Na žalost je resnica, da smo kronično nekompletirani v ponudbi naših proizvodov, v dobavah pa prepočasni. To nam je prineslo že mnogo izgube predvsem zaradi odhoda kupcev k drugim konkurenčnim podjetjem. Kvaliteta in izbira blaga se izboljšuje pri konkurenčnih proizvajalcih in pogosto slišimo pripombe, da je ta ali oni njihov proizvod boljši od našega. Zato ne moremo počivati na lovorikah nekdanjega ugleda, ampak si moramo prizadevati, da bomo boljši od njih, kot je to bilo nekoč. Poudarjam, da tega sedaj ni več. Zato je prodaja naših artiklov vse težja, posebno če tu upoštevamo še druge posebnosti, npr. geslo: naj se kupuje od domačega podjetja (v isti republiki). Tudi naši novi artikli bi morali biti prvovrstni, samo tako se bodo obdržali na tržišču. Težko, da bo še kdaj tako izredna prilika prodaje kot je bila letos v prvem polletju.

Čeprav je bila prodaja avtomobilskih apotek priložnostna, sem prepričan, da ne bi bila tako velika, če ne bi bilo učinkovite televizijske in druge reklame.

Že več desetletij delam v trgovini in v vem kaj pomeni reklama kar vedno znova poudarjam na naših sestankih v podjetju in opozarjam na to dejstvo, vendar zaman. Treba je kupce pripraviti, da iščejo prav naš proizvod. Pri lekarnarjih zvem kako sunkovito raste prodaja tistih

mo tudi v detajlistično smer bomo to tudi storili. Samo potem bo potrebno še več ljudi (strokovnih) v prodajnem oddelku in odpremi službi.« Na vprašanje: »Kakšno pa je vaše mišljenje za prihodnost«, mi je s polno optimizma odgovorila. »Sama sem še v naprej prepričana v uspešni plasma naših izdelkov na domačem trgu. Na zunanji trg pa prodajamo le toliko in samo tisto kar se nam izplača. Če se pa bodo cene na zunanjem trgu obrnile tako, da bomo imeli mi tudi kakšne koristi od prodanega blaga ne bomo zanemarili niti enega samega kupca,« so bile zaključne besede tovarišice Eme Marčun.

Gibanje prodajne politike, pojava likvidnosti in nelikvidnosti se v današnjem času tako hitro spreminjajo, da jih le stežka sproti spremljamo. Zato to prepustimo tistim, ki jim je to delovna dolžnost in jim popolnoma zaupajmo.

Rozman Štefan

proizvodov, ki se propagirajo. Zavedati se moramo, da je konkurenca vse močnejša v izbiri in vse boljša v kvaliteti ter, da se vedno ne drži poštenega dogovora z nami glede cene in ekstra rabata. Zaradi tega se bomo lahko obdržali na tržišču samo, če bomo v vsem boljši od njih in z učinkovito reklamo.

Promet narašča iz leta v leto, a vse to leži v komercialnem oddelku podjetja v glavnem še na istem številu oseb. Glede na to lahko ocenimo kako so preobremenjeni.

Nisem informiran kako je ta problem rešen v proizvodnji in v drugih oddelkih, npr. v knjigovodstvu. Gotovo je, da porast proizvodnje zahteva porast zaposlenih, česar pa v komerciali ni. Torej koliko svojega truda morajo vložiti uslužbenci, da obvladajo svoje zadolžitve.

Resnica je, da je plačilo kupcev slabo tudi pri nas. Ne vem kako je v našem podjetju s plačilnimi opomini. Je pa res, da tisti, ki kupca opominja takoj po izteku plačilnega roka označenega na fakturi in s takim načinom vztraja, pride pri kupcu prej na vrsto. Kupce, ki v skrajnem roku ne plačajo je treba tožiti, ker je nekaj takih, ki plačajo vsem šele po tožbi. Vsak dobavljač pozna te kupce.

Seveda je težko, če ima saldokontist poleg preobremenjenosti tekočega knjiženja še zadolžitvev opominjanja. Vsak saldokontist pozna svoje konte, zato je treba imeti za preverjanje starejših dolgov in opominov dovolj časa, ker to ni postranska naloga.

Desežene uspehe v preteklem obdobju dobimo na vpogled v našem glasilu samo v primerjavi s planiranimi rezultati; prej so bili primer-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Proizvodnja v mesecu septembru 1969

Oddelek	Enota mere	Planirana količina	Izdelana količina	%
1. Trakotkalnica	000 vot.	82.110	90.022	110
2. Tkalnica šir. tkanini	000 vot.	429.019	454.599	106
3. Mikalnica	kg	86.356	85.791	99
4. Konfekcija	ND	4.346.825	4.918.107	113
Vložki	pkt	549.516	507.900	92
5. Cigaretne filtri	000 kom	185.000	197.368	107

V zadnjih mesecih je opaziti, da je proizvodnja v vseh oddelkih tkalnic konstatna, to je za 5—10% nad planirano količino. Ta porast proizvodnje je bil razviden tudi v mesecih kot sta julij, avgust, ko je sezona dopustov. Iz tega sledi, da so oddelki enakomerneje porazdelili dopuste, da imajo zadostno število ljudi (v prejšnjih letih pomanjkajev tkalk) in manjšo menjavo artiklov.

Oddelek mikalnice se prilagaja trenutnim tržnim razmeram.

Iz podatkov, ki so nam na razpolago opažamo, da ima v oddelku konfekcije najvažnejšo vlogo pri proizvodnji zadostno število ljudi in teh je po izračunih za planirano količino trenutno dovolj.

Kapacitete cigaretne filtrov so večje kot zahteva tržišča. Zato je tudi proizvodnja temu prilagojena.

Poročilo samoupravnih organov

Upravni odbor je imel dne 2. 9. 1969 redno sejo, na kateri so sprejeli sledeče sklepe:

— Potrdili so nove člane za uredniški odbor TOSAME in sicer:

1. Dušan Borštnar — urednik časopisa
2. Marija Presekar — korektor
3. Urška Kersnik — blagajnik
4. Slavko Bajec — član
5. Dušan Dovgan — član
6. Ivanka Osolin — član
7. Franc Cerar — član
8. Tone Teran — član
9. Danica Merlin — član

10. Tone Arnuš — član
11. Miha Kerč — član
12. Štefan Rozman — član
13. Janez Leskovec — član

— Potrdili so nove cene za sledeče artikole:

alu plast 35×45 cm	4,30 Ndin
alu plast 60×80 cm	9,50 Ndin
torbice za prvo pomoč NO	
z alu plastom	160,— Ndin
rezervni kompleti	
z alu plastom	115,— Ndin
rezervni kompleti z alu plastom in škarjami	118,— Ndin

— Odobrili so potovanje tov. Bab-

niku Janezu, Zarniku Cirilu in ing. Breznik Heleni na Čehoslovaško — ogled tekstilnih tovarn in obisk sejma v Brnu.

— Odobrili so izdelavo lesenega ročnega vozička za potrebe skladišča, katerega bo izdelala vzdrževalna služba.

— Tov. Matevžu Florjančiču so odobrili povrnitev stroškov šolanja na Ekonomski srednji šoli, Ljubljana.

— Razpravljali so o cenah sodov in sprejeli sklep, da se PVC sode prodaja našim delavcem po 10,- N din + prometni davek.

C. M.

(Nadaljevanje s 4. strani)

javi z rezultati istega obdobja prejšnjega leta, kar je za nas vsekakor zanimiveje. Prosim, da se spet primerja uspeh istega razdobja prejšnjega leta z uspehom tekočega leta. Sem vsekakor za tak način prikazovanja poslovnega uspeha.

Svetozar Božič

Opomba uredništva

Zahvaljujemo se tov. Božiču za članek s katerim je popestril naše glasilo. Da bi ga člani kolektiva lažje razumeli, smo ga prevedli v slovensščino. Upamo, da se bodo tudi drugi potniki oglasili s kakšno vrstico v naši »TOSAMI«.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem za obisk in darilo, katerega so mi prinesli zastopniki sindikalne podružnice naše tovarne. Ob času vse te dolge bolezni mi verjemite, da bi bila rajši zdrava med vami.

Hribar Mihaela

OD SUROVINE DO IZDELKOV

Za predenje bombaža najznačilnejši obenem najpomembnejši postopki oziroma stroji pa so tile:

1. Pred dvema stoletjema izumljeni samopred ali selfaktor se je razvil iz predilnega kolesa. Ker v tistem času še ni bilo parnega stroja še manj pa elektromotorja je stroj gnalo vodno kolo. Le malo spremenjen se je selfaktor do danes obdržal le še za predenje finih številčk volnene preje in za predenje mešanic s sintetičnimi vlakni, čeprav so na njem spredli ves bombaž. Pri tem postopku, ki je precej počasen, predprejo skoraj nič ne raztezamo ampak le vijemo. Šele ko je tako izdelanih več metrov preje jo stroj navije.

2. Danes je najbolj razširjeno predenje na prstančnih predilnih strojih, ki so bili izumljeni (leta 1830) potem, ko so izumili parni stroj in elektromotor. Na teh strojih se predpreja z veliko ve-

čjo hitrostjo kot na selfaktorju istočasno razteza, vije in preja navija na cevko. Princip predenja na prstančnem predilniku je res izvirna iznajdba in je samo mehaniziranje ročnega dela, kar je do takrat veljalo za večino strojev.

3. Najnovejši in najhitrejši postopek, ki ga pospešeno uvajajo povsod po svetu, pa je postopek s pripranjem (angleško: open end spinning). Stroj pripreda ali prisukava drobne kosmiče vlaken stenja enega na drugega. Tako torej ni več raztezanja v pomenu kot je bil opisan doslej. S tem postopkom so povečali hitrost predenja v primeri s predenjem na prstančnih predilnikih večkratno. Prve take stroje v Sloveniji ima tržiška predilnica in tkalnica.

Izdelek predilnih strojev so preje raznih številčk. Kaj je to številčka preje? To je mera s katero prejo

označujemo. Debelina preje je povezana z vsemi drugimi lastnostmi preje. Od nje je odvisna kakovost in izgled izdelka. Zato je ta podatek za prejo najvažnejši. Ker pa debeline na enostaven način ne moremo meriti in je preja tudi bolj ali manj neenakomerna, so morali iznajti način za označevanje, ki vsaj posredno kaže debelino preje. Načinov merjenja je več. Pri vseh tehtamo določeno dolžino preje, ali pa merimo določeno težo preje. Pri nas v kontrolnem oddelku le nadziramo kupljeno prejo, ki je označena z Nm, to je z metrično številčko. Merijo tako, da navijejo 100 m preje na motovilo in to predence potem steh-tajo ter dele dolžino s težo. Tako izračunajo koliko metrov preje tehta in gram. To je metrična številka.

Najnovejši in najboljši način za označevanje vseh prej pa se imenuje tex. Na žalost se le počasi uveljavlja.

(nadaljevanje)

Vtisi z obiska Zagrebškega velesejma

O letošnjem jesenskem zagrebškem velesejmu je bilo veliko več slišati že pred otvoritvijo in tudi po njej zlasti glede organizacije in udeležbe v primerjavi s prejšnjimi leti. Zaradi tega pa tudi zaradi lastnega zanimanja nam je podjetje omogočilo, da si ga ogledamo.

Ko smo se zjutraj odpeljali proti Zagrebu, se nam je obetal lep sončen dan. Na cilju smo bili še preden je bilo sejmišče odprto. Noster so nas spustili ob 9. uri. V začetku smo si ogledovali vse po vrsti, ker je bilo vse vredno ogleda. Počasi pa smo uvideli, da vsega ni mogoče pregledati v enem dnevu, zato smo se zanimali bolj za tisto, kar je pač ustrezalo stroki posameznih izmed nas. Tako je nekdo bolj pozorno ogledoval elektroniko, drugi pa spet novosti v strojni tehniki itd. To je bilo tudi vzrok, da smo se kmalu porazgubili in se našli šele na koncu — na dogovorjenem mestu.

Na sejmišču smo se največ zadrževali v jugoslovanskih razstavnih prostorih. Tu smo našli med drugim tudi nekaj novih strojev za obdelavo kovin. Posebno pa smo se zanimali za motorno žago za rezanje kovin, kjer nam je »POBEDA« iz Novega Sada nudila več različnih tipov. Takoj smo se odločili katerega naj podjetje nabavi. Zanimali smo se tudi za varilni agregat, za katerega smo dobili informacije in prospekte od različnih podjetij. V naših paviljonih smo tudi ugotovili, da ne zaostajamo mnogo za ostalimi državami (razstavljalci) ne po kvaliteti razstavljenih izdelkov in ne po ureditvi prostora. Naši razstavljalci so se tokrat izkazali predvsem z gospodinjskimi aparati in pripomočki. Na številnih razstavljenih izdelkih, zlasti na kovinsko obdelovalnih strojih, smo opazili napis, da so že prodani v tuje dežele predvsem v ZSSR.

Ni pa manjkalo na sejmišču najrazličnejših zanimivosti. Največja atrakcija pa je seveda bila pred ameriškim paviljonom, kjer je bila razstavljena vesoljska ladja APOLLO 8, v kateri so prvi trije astronomi obkrožili luno. Pred vhodom v ta prostor je bila razumljivo velika gneča, ker niso mogli vstopiti vsi hkrati. Obiskovalcem so pri vstopu poklanjali fotografije treh junakov, ki so prvi stopili na Luno. Vesoljska ladja je na vse, ki so si jo ogledali, napravila veličasten vtis ob misli da je to tista ladja, ki je pred nekaj meseci krožila okoli naravnega zemljinega satelita.

Privlačni in vredni ogleda so bili tudi paviljoni obeh Nemčij, Italije, Poljske, Čehoslovaške, Avstrije in ZSSR in še vrsta drugih držav, kar so potrdile množice domačih in tujih obiskovalcev.

Pri izhodu iz nekega paviljona nas je presenetil precej močan dež, ki pa ni mogel pokvariti razpoloženja in zanimanja gostov.

Po končanem obisku velesejma smo se odpravili proti domu. Po vrnitvi je bila ugotovitev, da je bil velesejem spriču novosti in številnih izboljšav — predvsem v jugoslovanskem delu prostora — zares vreden

ogleda. Posebno nas je razveselilo dejstvo, da je tudi slovenska industrija prispevala dobršen delež k izpolnitvi domačih razstavnih prostorov. Vendar pa upamo, da se bodo organizatorji kljub letošnjemu uspehu ob naslednjem velesejmu še bolj potrudili ter poželi še več dobrih ocen kot letos.

Franc Belcjan

Kako smo preživeli dopust

Na morju smo preživeli dopust, katerega so nam omogočili sindikalna podružnica, delavski svet podjetja, »Počitniška skupnost« Domžale in ne vem kdo še vse. Zato smo bili hvaležni; jaz osebno pa se zahvaljujem vsem s temi vrsticami.

Že rano zjutraj, ko smo se bližali morju nekateri s svojimi avtomobili, drugi z avtobusom, se nam je smejalo prijetno avgustovsko sonce. Že doma sem bil zelo vesel, da se je po dolgotrajnem deževju ogrelo, na morju pa toplo sonce ni popustilo noben dan.

Prvi dan dopoldne si je vsak privoščil počitek do kosila vsled naporene vožnje, popoldne pa je bilo že živahno v morju, ki je bilo toplo kot sredi poletja. Druge dneve smo se kopali dopoldne in popoldne, da je bilo veselje. Škoda le, da smo morali tako daleč — do avtobusne postaje — hoditi na zajtrk, kosilo in

večerjo. To potovanje nam je vzelo gotovo tri ure dnevnega časa. Vendar je šlo tudi to v pozabo ob dobrih obrokih hrane.

Po večerji je bilo v naselju prav živahno. Z upravnikom smo posedli v krogu in si pripovedovali razne vice, pa tudi zapeli smo marsikatero narodno, kar je omogočila seveda dobra kapljica in lepi glasovi nekaterih tovarišic.

Prehitro je potekel teden dni oddiha v sončni Izoli. Marsikdo si tega oddiha ne bi mogel privoščiti, vsaj meni je bilo to otežkočeno zaradi zidave stanovanjske hiše. Tov. Roglič nam je v zadnji številki lepo povedal kakšne težave srečujemo pri gradnji. S pomočjo sindikata pa sem se lahko precej odpohil.

Zato se še enkrat lepo zahvaljujem vsem, ki so mi ta dopust omogočili.

I. H.

Ponočna popotnica

Vse gostilne so odprte, pa še temne so noči, kdor pa ima zvesto ženo, jo prav lahko zapusti.

Balinat Janez se odpravi, kuglje zbija celo noč, zjutraj pa na ših pozabi, tudi žep njegov je proč.

Vendar se domov povrne, ves umazan in zaspan, žena ga z metlo pere, z veseljem vsaki dan.

Mož se kar v slamo zvrne, spi tri dni kakor top, prebudi se, milo prosi, žena, daj ga še en sod.

Želja naj se ti izpolni, naj se goba napoji, dedec se v sod prevrne, zdaj pije dneve in noči.

A. R.

Na morju

To, da nas je sindikat poslal na morje, je že tradicija. Če bi kdo vprašal: »Ste bili zadovoljni?«, bi dejali: »Pa še kako!«

To veselo vzdušje smo si napravili sami, saj smo bili kot eden. Da bi šli po večerji kam plesat sploh ni bilo časa, saj smo si sami priredili koncert. Vsak je imel svojo točko. Tako so nastopali Greta Ložar, Stane Mancini, Veronika Deseniška, Ivan Grozni in še drugi. Vedno pa je bila z nami tudi Nemka — mala Regina. Nek večer je kar v spalni srajci ušla, da bi se veselila z nami. Pripeljala je s seboj tudi očeta, ki je bil zelo družaben. Mala Regina je bila tako razpoložena, da je po odigranem skeču Pata in Patašona sama pričela peti: mi se imamo radi, radi. Toliko smeha še ni bilo na izolskem gričku. Žal je vse prehitro minilo. Ko smo se poslavljali je izgledalo kot da se ne bomo nikoli več videli. Rekli smo si pa le: adijo na morju in na svidenje v tovarni.

Križman Lojzka

Teden dni po Češki

To je bilo potovanje predstavnikov vseh sanitetnih tovarn Jugoslavije na vabilo češkega podjetja Arachne iz Kdyn. Iz neznanih razlogov predstavnikov iz Kladaše ni bilo. Ostali smo se dobili v Mariboru in od tu skupaj potovali do Brna in naprej po Češki.

Potovali smo brez ovir, razen prehoda na Češko, kjer smo čakali pol drugo uro in zvečer prispeli v Brno, ki je bil naš prvi cilj, saj je bil v njem ravno tiste dni mednarodni sejem strojev, ki smo ga imeli namen obiskati. Po nekajkratnem križarjenju nam je uspelo dobiti prenočišče. Brnski sejem ali kakor mu pravijo Čehi »veletrh« je dvakrat na leto, tako kot naš zagrebški. Na jenskem je razstava strojev in strojne opreme, na pomladanskem pa razstava predmetov za široko potrošnjo.

Nas v glavem zanimali tekstilni stroji, zato smo ostale razstavne prostore le bežno preleteli.

V tekstilnem paviljonu smo videli: brezčolnične statve sistema Georg Fischer, Sulzerjeve statve, statve na pnevmatski pogon, statve na pogon z vodnim curkom, naprave za vdevanje in privezovanje osnove, pletilne stroje, predilne stroje, pregledovalne mize itd.

Na sejmu smo imeli tudi nekaj poslovno-strokovnih razgovorov, ravno tako pa smo se tudi domenili za program potovanja po Češki oziroma, bolj povedano za ogled sanitetnih tovarn »Rico«. Kolikor nam je čas dopuščal običajno po zaključku sejma smo si ogledali še zanimivosti Brna oziroma njegove okolice. Brno je zelo lepo mesto. Ima okoli 400 tisoč prebivalcev in je središče Moravske in zelo veliko industrijsko središče. Ves predel Moravske je lahko valovit in tudi Brno leži na takih gričkih. Na najvišjem od teh je grad Schpilberg, znan že za časa srednjega veka po ječah, še bolj pa je temu služil v času II. svetovne vojne, ko so ga Nemci uporabljali, (predvsem kleti) kot celice za Čeha, Zide in druge, kjer so jih strahotno mučili. O tem pričajo še danes dokumenti, katere je moč videti v samem gradu, ki je danes muzej. V gornjih prostorih pa je še galerija slik. Od okolice Brna smo spoznali še Slavkov, nam bolj znan kot Austerlitz, kjer so bile največje bitke z Napoleonom. Grad, kjer je imel Napoleon takrat svoj štab, je danes preurejen v muzej, v katerem so zbrane številne vrednostne umetniške slike, pohištvo, freske in zgodovinski dokumenti.

Nedaleč od tod pa stoji 26 m visok spomenik žrtvam te vojne z dvorano, ki ima čudovito akustiko.

Zanimivo je to, da so vsa Češka mesta arhitektonsko zelo bogata in

če bi bile fasade na novo prepleskane bi bil videz še veliko lepši. Vsako še najmanjše mesto ima velik trg, široke ulice, hiše z arkadami, kar popestri še tako majhno mesto. Ogledali smo si tudi nekaj cerkva, ki so tudi zelo lepe in bogate z značilnim stilom gradnje. Vse ceste na Češkem so asfaltirane in precej široke. Ena od takih nas je pripeljala tudi v Veversko ca 20 km od Brna, kjer smo si ogledali prvo sanitetno tovarno. Sprejem je bil zelo pristrčen, pokazali so nam vse in povedali vse kar nas je zanimalo. V tej tovarni izdelujejo kar precejšnji asortiment sanitetnih izdelkov. Tukaj smo videli v proizvodnji prve stroje Arachne, ki so nam bili zelo všeč. To je vrsta pletilnih strojev, na katerih se plete tkanina, ki je nadomestila v pretežni meri gazo in ovoje. Na Češkem so zdravstveni delavci že sprejeli to zamenjavo in to že uporabljajo tudi bolnice. Stare tkalske stroje zamenjuje Arachne. Tukaj smo videli tudi tkalnico gaze na pnevmatski pogon.

Po ogledu tovarne in po kosilu, ki je bilo v njihovi restavraciji s češko in našo zastavo, ob zdravcih, smo se odpeljali proti severu. Preспали smo v Svitavi in drugo jutro nadaljevali pot v Kocleržov, kjer smo si ogledali drugi »Rico«, ki pa

ima samo tkalnice gaze s pripravljalnico in 7 strojev Arachne. Posebnost tega podjetja je transport, ki poteka po celi tovarni od najvišjega nadstropja do pritličja.

Iz Kocleržova smo takoj brez odih odpotovali do Prage, kjer smo se ustavili za eno uro. Videli smo takozvane Vaclavske namesty (trg), bili gostje v prelepem naravnem kotičku ob jezeru v Babylonu. Takih jezer ima Češka mnogo in običajno so ob takih jezerih avtocampi.

Naslednji dan smo odpotovali v Kdyne in sicer na upravo tovarne Arachne. Pred tovarno so nas pričakali z godbo v narodnih nošah.

Tukaj smo imeli razgovore in se domenili za nadaljnje naše delo, se zahvalili za prisrčen sprejem, sprejeli spominska darila in se poslovili.

Naše potovanje pa še ni bilo končano. Na poti proti domu smo obiskali še tretji »Rico«, ki izdeluje izdelke izključno iz vate in staničevine. Imajo lastno proizvodnjo staničevine in zato izdelujejo precej izdelkov iz le te: vložke, plenice, robce, komprese, zobne rolice, filtre za živilsko industrijo. Ta ogled tovarne je bil v popoldanskem času. Od tu smo se odpeljali v Jihlavo, preспали še eno noč na Češkem, naslednji dan pa odpotovali po najbližji poti domov, prežeti z lepimi mislimi na Češko, na njene prisrčne, dobre in družabne prebivalce, na lepo pokrajino z jezeri in dokaj dobrimi cestami.

Vir, 25. 9. 1969

H. B.

Boleč spomin

Posedam v restavraciji in opazujem skupino delavcev. S sunkoviti mi kretnjami rok in glav razpravljajo o včerajšnji tekmi. Pogled mi nenadoma ostane na zagorelem delavcu.

Stopil je skozi zadnja vrata ter se vsedel na prazen stol in položil blok za hrano na mizo. Zdi se mi, da mu misli hitijo na revno domačijo, k materi, očetu in bratom — na njegov dom. Težko se je ločil od tihe pokrajine, ki jo moti samo šumenje slapov zelene vode, ki prihajajo nekje od daleč, a so tako prijetni in domači. Spominja se njivic, s trudom in znojem prepojenih brazd, ki so vdihovale nežno toplino zemlje. Kruto življenje ga je neusmiljeno iztrgalo iz domačega okolja. Mnogo lačnih ust in malo kruha.

Pogled mu je ušel k vhodu. Vstopilo je dekle dolgih, plavih las. Od nje je vela dostojanstvenost, ki skoraj ni sodila v lokal. Korak ji je za trenutek zastal. Vsedla se je na stol, ki je stal v kotu pri prazni mizi in se zazrla okoli. Delavec za mizo je dvignil glavo. Začutila je pogled in pogledala njegov obraz, na katerem so se že pojavile prve gube. Kako odkriti pogled — in te njene oči, ki so ga tako naklonjeno

opazovale.

Obraz ji je zalila rdečica in povesila je oči. Razumela je njegove poglede, polne hrepenenja. Pridi, prisedi in povedal mi boš tisto, kar govorijo tvoje oči. Spet je podvomil. Pogledal si je roke, ki jih je držal pod mizo. Na dlaneh so se dvigali žulji, iz gub se je svetlikalo apno, ki ga z umivanjem ni mogel odstraniti. Neodločno je položil roke na mizo in začel živčno zvijati blok. Postalo mu je nerodno, v obraz mu je udarila rdečica. Njen pogled je tičal na od dela zgaranih rokah. Kot, da bi opazila njegovo zadrego, se mu je pomilovalno nasmehnila. Najraje bi izginil s sveta, ker ni mogel prenesti posmehljivega pogleda, ki je govoril: roke kot lopate, hrapave roke... lopate.

Ali res ne zasluži življenja, še hrepenenja ne? O, ljudje, kako nemiljiv je vaš izraz? je vpilo njegovo ranjeno srce.

Vstala sem in se s počasnimi koraki napotila proti vratom. Skupina delavcev je še vedno nemoteno razpravljala o svoji temi. Strežno osebe se je nekam poskrilo, kot da bi hotelo uteči malemu prostoru miz in stolov, ki jih vklepa v vsakdanje, mnogokrat neprijetno delo.

M. D.

V 100 letih ni naš cilj nikoli zbledel

Letos mineva 100 let odkar so se ustanovila prva prostovoljna gasilska društva na Slovenskem. Gasilci s ponosom lahko trdimo, da je naša organizacija ena najstarejših, najbolj delavnih in najbolj potrebnih. Cilj gasilstva nikoli ne zbledi. Humano je to delo — pomagati svojemu bližnjemu v nesreči.

Gasilstvo pa ni staro samo 100 let. Ze od samega začetka, ko je človek spoznal ogenj, se je moral tudi

stalno skrbijo za varnost našega skupnega premoženja. Pred gasilstvo se danes postavljajo vse večje naloge, ki pa včasih niso lahke. Velikokrat se mora gasilec sam podati v nevarnost, da reši drugega.

Gasilstvo dobiva danes vse večje naloge v sestavu civilne zaščite, saj bo prav gotovo odigralo veliko vlogo v morebitni vojni. Prav gasilska društva imajo to nalogo, da pomagajo v nesreči; zato se tudi stalno

nam je dala še večjo voljo do dela, saj se ob sodobni opremlitvi počutimo močnejši. Želimo pa, da bi bila ta oprema vedno v izpravnem stanju in nikoli uporabljena.

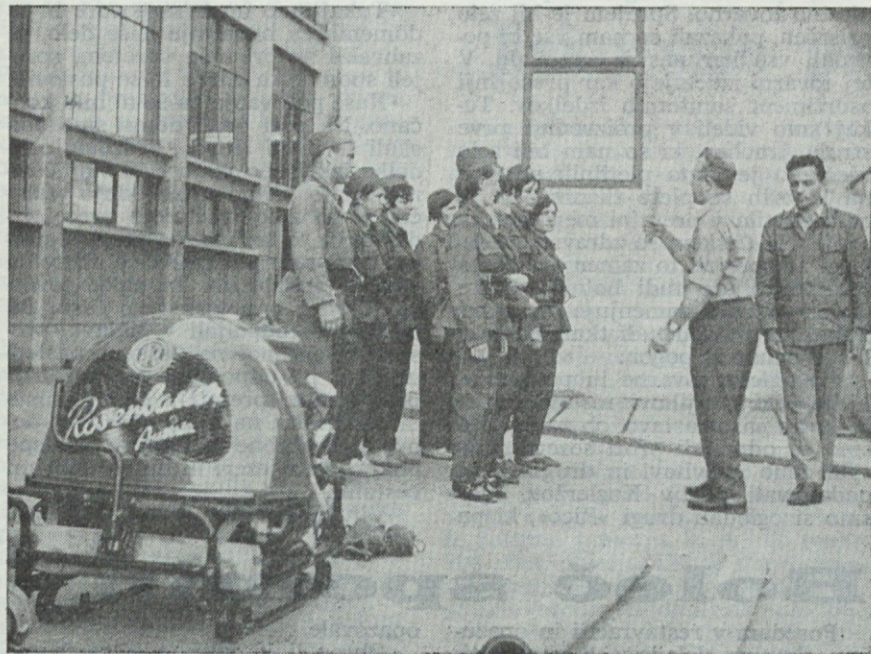
NA POMOC! To je naš pozdrav — to je klic v nesreči.

Franc Bizilj

Naši gasilci pa ne povedo o svojem delu le z besedami temveč to pokažejo tudi z dejanji. Tako so z vso požrtvovalnostjo sodelovali pri gašenju kozolca dne, 2. 10. 1969. Z lokalizacijo požara so namreč preprečili tudi veliko materialno škodo, ki bi lahko nastala za podjetje. Kolektiv podjetja daje vse priznanje našim in drugim gasilcem. Pri tej akciji so sodelovali:

Debec Franci, Ganič Anton, Kopic Janez, Kerč Franc, Mihelčič Marjan, Belčan Franc, Cerar Ciril, Cerar Vinko, Debec Marjan, Floriančič Matevž, Kerč Jože, Kovač Janez, Mihelčič Ivan, Pavlič Miro, Pele Marjan, Pirc Roman, Pižem Janez, Urankar Franc, Volčini Stane in Zaklar Janez.

Kljub temu, da je bila pomoč naših sodelavcev učinkovita, pa je bilo opazno, da mnogi, ki stanujejo v bližini tovarne na poziv siren niso prihiteli na pomoč. Nekateri siren niso slišali, drugim pa se, kakor pravimo, ni dalo vstati iz tople postelje. Delati bi morali kakor tisti naš sodelavec, ki na vsak zvok siren prihiti v tovarno. Desetkrat pride zastoj, enajstič pa je med prvimi na mestu požara!

Desetina med vajo

vedno boriti proti njemu. Razdiralna moč ognja nam je poznana. Prav v kratkem nam lahko uniči vse, kar mu pride v objem. Če pogledamo nazaj v gasilsko kroniko, vidimo, da je bila včasih požarna škoda strašna — pogorele so cele vasi, mesta in tovarne. Človek pa si je zadal, da se bo organizirano postavil v bran proti požaru. Prav letos slavimo ta zgodovinski mejnik — 100 letnico slovenskega gasilstva.

Prva gasilska društva so bila skromna, saj na začetku niso imeli drugega kot voljo do dela, a iz njih se je rodila močna armada. Danes šteje 70.000 članov — gasilcev, ki

usposabljaajo in tehnično opremljajo. Naša skupna naloga je, da napravimo vse, da postavimo gasilstvo na tisto mesto, katero mu pripada.

Prav gotovo ni člana našega kolektiva, kateri ne bi vedel, da tudi v naši tovarni živi in dela gasilsko društvo. Je pa drugo, koliko članov se zanima, kako dela ta organizacija za varnost podjetja. Mogoče se nekateri premalo zavzemajo za to ali pa sploh nič. Gasilci »TOSAME« se svoje naloge dobro zavedamo. Prav naša tovarna je ena tistih, v kateri se nam lahko ogenj pokaže v vsakem času. Zato mora biti skrb za požarno varnost na vsakem delovnem mestu. Vsak član mora dobro poznati preventivne ukrepe in biti več rokovanja z gasilskimi napravami oziroma aparati.

Tudi naši samoupravni organi imajo veliko razumevanje za varnost podjetja, zato so nam brez pomisleka odobrili sredstva za nabavo nove gasilske opreme, ker stara ni več služila svojemu namenu ali pa je bila pomankljiva. Nova oprema

Mogoče ne vemo?

GRAPE FRUIT — sad, križanec pomaranče in limone. Slovenski izraz je grenivec.

GRILL ROOM — restavracija v sestavu hotela, kjer servirajo jedila po sistemu à la carte (ala-kart) — t. j. po jedilnem listu.

GURMAN — dober jedec, sladokolec.

HEMISFERA — polovica zemeljske kroglice, polobla.

HEMOGLOBIN — rdeče krvno barvilo, t. j. rdeči pigment v rdečih krvnih telescih; organizmu pri naša kisik.

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem sodelavkam in sodelavcem za izraženo sožalje, denarno pomoč in darovano cvetje ob težki izgubi moža MAKSA. Obenem tudi iskrena zahvala sindikalni podružnici za dano pomoč.

Štefka Opaškar — Lenček

ZAHVALA

Sodelavkam in sodelavcem tkalnice ovojev se ob izgubi moje matere iskreno zahvaljujem za poklonjeno cvetje ter izreže sožalja, kakor tudi vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti.

Kaplja Štefka

Usodno srečanje

Ni se še poleglo razburjenje po težkem porazu v Karlovcu, že so se športniki tovarne IVO-LOLA RIBAR spet zapeljali med nas z vero, da se uspehi ponavljajo in da poraženci, kateri so vajeni prenesti sramoto, to še enkrat dožive. Toda žoga in kroglja sta okrogli. Pa saj veste tisto o petelinu na domačem dvorišču, da se ne da kar tako ugnati.

Skozi sivo megleno nedeljsko jutro se je prebil velik avtobus s športniki sosednje Hrvatske. Po predhodnjih dogovorih naj bi bilo to povratno srečanje in sladko ma-

kratek čas. Do konca prve polovice so gostje izravnali in na začetku druge polovice celo vodili z 2:1. Po silovitem pritisku se je regularni čas zaključil z 2:2.

V dogovoru pa je bilo, da v slučaju če bo rezultat neodločen, odločijo enajstmetrovke. Po žrebu so gostje imeli prvi pravico, da premagajo našega Brankota. Kdor ne ve kaj je enajstmetrovka, tega ne bo razumel. Takoj prvi udarec gostov je zgrešil vrata, naslednji štirje pa so se končali v mreži.

Ko sem poln nerveze opazoval

Kako so vsi resni

Sedaj pa z vso močjo

ščevanje za prestano kapitulacijo v Karlovcu. Nihče še ni bil tukaj in vse jim je bilo novo. Gledali so tovarno od zunaj, ko so jo obsijali prvi sončni žarki kot da mislijo še polepšati naše zgradbe. Po sprejemu v jedilnici so si z zanimanjem ogledali podjetje še znotraj. To je bila obvezna formalnost, kajti jedro obiska je bilo še zavito v skrivnostno pričakovanje.

V dobri uri se je sreča odločila za goste. Za skromnih enajst krogov so strelci sprejeli udarec tam, kjer so ga najmanj pričakovali. Torej naši športniki so se pripravili na vse, da sem bolj jasen, da preživijo nedeljo v koncentraciji porazov.

Pa le ni bilo tako. Na zelenem kvadratu v športnem parku v Domžalah sta se športno pozdravili enajststori z okroglo žogo. Tu pa je pomagala tudi zavest in visoka morala združena z veliko željo po zmagi. In res, v vodstvo je po nekaj minutah prišlo naše moštvo. Pri gledalcih je močno zavrelo, toda le za

naše fante, moram reči, da nad takimi dobrimi strelci niso bili nič kaj navdušeni. Vsakdo se je bal odgovornosti, da bi zastreljal možnost do zmage. Toda vsi strelci so zadeli v polno in tako smo pozdravili prvo zmago nad gosti.

Med tem časom pa se je že razvnela borba na avtomatskem kegljišču. Tam pa je vseskozi dobro kazalo v korist naših tekmovalcev. In tako so še eno zmago pospravili vsi srečni in veseli.

Od tod naprej se je življenje bistveno spremenilo. Avtomobili so drug za drugim startali proti Kamniški Bistrici, kjer se je na slovesen način preselil prehodni pokal za leto — morda celo več — v našo last. Vse to smo z dobrim razpoloženjem potrdili in upam, da bo ta dan še dolgo lep spomin športnih delavcev TOSAME in Karlovčanov.

Pred odločilno tekmo

Za srebrni C

Človek že od nekdaj želi leteti po zraku, to kažejo že stare grške pripovedke o Dedalu in njegovem po zračnih višinah hrepenečem sinu Ikaru. Med najpreprostejšimi načini za uresničitev teh človekovih želja je športno jadranje z jadralnimi letali. Romantika, ki jo nudi jadranje, je pravzaprav s športne strani gledano postranska stvar, važnejši so namreč športni dosežki. Obvezni pogoji A, B, C pomenijo osnovo za

ni preleta (50 km). Zadnji pogoj ki mi je manjkal do srebrnega C je bil prav prelet, ki pa sem ga izpolnil 29. julija letos s preletom od Ljubljane do Lesc.«

Naslednje vprašanje je zadevalo začetke njegovega letenja.

»V aeroklub Štanko Bloudek sem se vpisal 1962. leta. Dve leti kasneje se nas je 80 kandidatov vpisalo v jadralno šolo. Po izpitih iz teorije in zdravniških pregledih nas je ostalo

Janez pri svojem letalu

jadrače, oziroma za njihovo nadaljnje športno udejstvovanje. Prav o tej plati jadranja je potekal razgovor z Janezom Avbljem, ki se že dalj časa ukvarja s to panogo športa.

Ker je Janez pred časom zabeležil lep uspeh v jadraniu, izpolnil je namreč zadnji pogoj za srebrni C, smo ga najprej povprašali o tem, kaj pravzaprav pomeni srebrni C.

»To je vsekakor prvi res športni uspeh za jadrača, saj vsi prejšnji dosežki pomenijo pravzaprav le osnovo za letenje, poleg tega pa je to stopnica za nadaljne dosežke, to je za zlati in diamantni C. Za srebrni C mora jadrač izpolniti tri pogoje in sicer v času letenja (5 ur) v višini letenja (1000 m) in v dolži-

še dvajset. Sama šola je trajala en mesec, šolanje pa je bilo v obliki internata. Po enomesečnem šolskem letenju sem dobil osnovno dovoljenje za pilota jadrača, opravil pa sem tedaj tudi prvi samostojni let.

Zanimivo, da je Janezu precej bolj ostal v spominu, let, ko se je prvič kot potnik peljal v letalu, kot tisti, ko je prvič sam sedel v letalu in upravljal z njim.

Od prvega samostojnega leta pa do danes je presedel v tesni kabini pod kumulusi že 65. ur. Najuspešnejše leto je bilo prav letošnje, saj si je nabral 40 ur letenja; večinoma na jadralnem letalu tipa Weihe.

Znano je, da se Angleži zelo radi menijo o vremenu, toda jadrači ne

bi bili to kar so, če ne bi v tem celo prekašali Angležev. In kakšno vreme jim je najbolj po godu?

»Idealno za jadranje je nebo polno kumulusov. To so oblaki, pod katerimi so močni vzgonski tokovi; dimniki imenovani, v katerih se potem jadrači največ zadržujemo.«

Letalski šport nasploh je zelo draga zadeva, tudi jadranje ni izjema; zato mora jadrač za delno kritje stroškov plačati 4,00 N din za vsak svoj start. Kljub temu pa klubu primanjkuje denarja za nabavo novih potrebnih letal. Toda to so problemi aerokluba, kakšne pa ima v zvezi z jadraniem Janez: »Jadranje zahteva celega človeka in mnogo časa. Zato ni čudno, da so jadrači po večini študentje. Za nas, ki smo zaposleni, je problem številka 1, prav čas. Vendar se da z dobro voljo tudi ta problem rešiti in zato se moram prav tu zahvaliti vodji oddelka in vodstvu tovarne, da sem predvsem letos opravil toliko ur letenja.«

S. V.

PRIZNANJE

Sprehajala sta se in sonce se je prebijalo skozi drevje. Slišati je bilo slavčka, razen tega pa sta bila zaljubljena... Prišla sta do klopi.

»Sediva!« je rekla ona.

Sedla sta. Dolgo nista spregovorila besedice. To je bil idealen kraj za razmišljanje. Njeni prsti so se dotaknili njegovih rok. Kaj vse pomeni takšen nežen dotik.

On je vzdihnil.

Njeno srce je pričelo močnejše biti. Ali ji bo tu sredi narave priznal svojo ljubezen? Ali bo končno premagal svojo sramežljivost in ji bo rekel kakšno nežno besedo.

Nad njegovimi očmi se je nabrala guba, nato še ena. Le zakaj je vedno tako resen? Opazila je, da se nekaj premika v njem, nekaj, kar mu ne dovoljuje, da bi mu srce utonilo v valovih sramežljivosti. Njeni prsti so krepkeje stisnili njegovo roko.

Tedaj se je od zdrzil. »Oh, meni je tako čudno. Nekakšen nenavaden občutek... Sploh ga ne morem opisati...«

»Kakšen občutek je to?« ga je skušala opogumiti.

»Nekako čudno je. To je... To je gotovo... zdi se mi...«

Oba sta bila vznemirjena.

»Kaj se ti zdi?« je šepnila in bila vsa v pričakovanju.

»Zdi se mi...« Tu je zastal in globoko vzdihnil. »Zdi se mi, da prej, ko sva bila v gostilni, ne bi smel na sadje piti pivo.«

Kadrovske vesti

Od 12. 10. do 11. 11. praznujejo svoj rojstni dan:

Konfekcija:

Avbelj Kristina 24. 10., Beravs Tončka 12. 10., Domitrovič Vanda 30. 10., Dernulovec Urška 16. 10. Fotivec Ivana 31. 10., Kerč Joža 1. 11., Kvas Martina 9. 11., Kreč Mihaela 25. 10., Lajevec Kristina 7. 11., Mavsar Marija 28. 10., Videmšek Milena 4. 11., Kavka Marija 5. 11., Vidergar Marija 21. 10., Svetlin Vinko 12. 10.

Cigaretni filtri:

Guberinič Darinka 27. 10. Globočnik Cveta 13. 10., Krištof Vida 27. 10., Trontelj Ivana 18. 10.

Tkalnica ovojev:

Kern Francka 26. 10., Kočar Račaela 23. 10., Kušar Neža 20. 10., Prelovšek Mimi 31. 10., Sobočan Ana 30. 10., Šarc Sonja 15. 10., Cerar Ida 29. 10.

Tkalnica gaze:

Novak Slavka 24. 10., Peterka Anton 29. 10., Zemljarič Terezija 14. 10., Drešar Pavla 2. 11.

Tkalnica štude:

Mazovec Kristina 19. 10.

Pripravljalnica:

Koderman Ivanka 20. 10., Rojc Olga 29. 10.

Belilnica:

Berdajs Franc 27. 10., Gorjup Martin 9. 11.

Mikalnica:

Kolbl Martin 16. 10., Prvinšek Stane 17. 10.

Splošno-kadrovski sektor:

Berlec Vladimira 26. 10., Vrhovnik Vera 20. 10., Lenček Stane 6. 11.

Komercialni sektor:

Klopčič Stane 13. 10., Perše Franc 26. 10.

Gospodarsko račun. sektor:

Klopčič Stanka 13. 10.

Tehnični sektor:

Presekar Marija 27. 10.

IZSTOPILO SO IZ PODJETJA:

Hafner Marjan — odšel na odsluženje vojaškega roka.

POROČILA STA SE:

Vodlan Srečo in Grlica Vida
Na novi poti jima želimo mnogo razumevanja!

RODILI SO SE:

Strmšek Jerneju in Tončki — hči
Skok Pavli — hči
Pervinšek Tonetu — hči
Merkužič Stanetu in Cveti — sin

MISLI

- Vselej je obstajal nesporazum med bivšimi mladimi in bodočimi starimi.
- Redka je danes poroka brez poroka.
- Kdor pozabi na svoje napake, postane predrzen.
- Pomislite: vzeli so mi dobro ime. Le kaj bodo z njim?

Lahko se pokažeš, žena je že odšla

REŠITEV NAGRADNE KRIZANKE

Tokrat je svoje rešitve poslalo 37 reševalcev. Sreča se je nasmehnila Limovšek Mileni in Černivec Vidi. Nagrajenkama iskreno čestitamo!

Izdaja Tovarna sanitetnega materiala Domžale

Urejuje uredniški odbor:

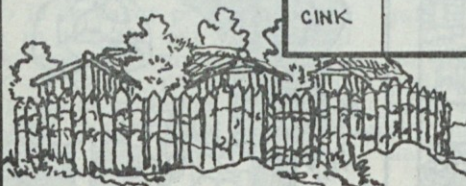
Urška Kersnik, Danica Merlin, Ivanka Osolin, Marija Presekar, Tone Arnuš, Slavko Bajec, oec., Franc Cerar, Dušan Dovgan, Miha Kerč, Janez Leskovec, Stefan Rozman, Tone Teran in Dušan Borštner, odgovorni urednik.

Tiska Papirkonfekcija Krško, obrat Valvasorjeva tiskarna
Naklada 800 izvodov

VATKA VOTEK IN FILTER FILIP

Nagradna križanka

				REVOLUCI- NARNA MLAD ORGANIZACIJA	PREVLEKA ZA STENE	MESTO V PORTUGAL. POKRAJINI	SLOVEN- SKI PREGOVOR		
			PLESNI KORAK						
			OMAMA					ČISTILNO SREDSTVO	
VASE ZAPRA DRUŽBENA PLAST	ZVEZDA PREMIČNICA	ŠTEVIL- ČNI PODATKI	PRODUKT TALJENJA	VRSTA PTICE GRŠKA DEŽELA				STAR HOŠKI	ANTON AŠKERC
					PRAV TAKA				
					VANADIJ				
DEL TKALSKEGA STROJA						NAŠ POL- OTOK VOJAŠKA JED			
MUZA GLEDALIŠČA						PAVEL ŠAFARIK MOLEKULAR TEŽA	SREBRO		SLAVNI ŠPANSKI SLIKAR
							ERBIJ		
UČITELJ MORALE					VRSTA PLAZILCEV				
TUJE ŽENSKO IME					ŠALJIVA GLASBENA IGRA KILOMETER				
PIKAROČA ŽUŽELKA				ŽITNI PLOD					
				TV ZASLON				NERAZBIT	
ITEM			IME ČRKE NASIČEVAL- NIK TEKČIN			KONEC POLOTOKA MALTHUS THOMAS	POD	OSEB. ZAIMEK PREBIVALKA IRSKA	
ŠPORTNI REKVIZIT ZA METANJE					TV REŽISER POVRŠIN. MERA				MEKDANJA SOVIJSKA ATLETINJA
									PREMOGOV DESTILAT
SESTAVILA VIDA VODLAN	MERA ZA ZLATO					ZADNJI GROF CELJSKI 6 IN 10. ČRKA ABECEDJE			
KOŠNATA TKANINA IZDELOVALEC VATE						LUNINO ŠTEVILO S. ATENSKI DRŽAVNIK			
AHPER		FRANC. ME- DOLČ. ČLEM KRALJ HUNOV			NEPRAVI NAKIT LES ZA ŠIVČ. PALICE			KIP GOLEGA TELESA OZNAKA TURČIJE	
HIMALAJSKA KOZA			KAZALNI ZAJMEK NATRIJ			LATINSKI VEZNIK		IRIDIJ ORIENTAL. VTEŽ. ENOTA	
VINSKI CVET						POLJSKO ORODJE JANET PIERRE			
DOLGOVEZ- ND PRIPO- VEDOVANJE								MONGOLSKI POGLAVAR PO DOLGOSTE JAME	
ILOVICA				DELČEK VODE CANKAR. ZALOŽBA					SEKRETAR OOZK V TOSAMI
									OSEBNI ZAJMEK
SAMOVSČE NI LEPOTEC						AD ACTA POŽELENJE		KRAJEVNI ODBOR DETRGENT ZAPPOSODB	
			CINK			UMRIJIV GOSPOD (ANGL.)			
									
					NOSAČ MLEKA GRAM				SANOGLA- SNIK